МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра історичного краєзнавства

Затверджено
на засіданні кафедри
історичного краєзнавства
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08. 2022 р.)

Завідувач кафедри _____В.Є. Голубко.

Силабус з навчальної дисципліни
«Історія України»
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 111- Математика

Львів 2022

Назва курсу	**Історія України**
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет. Кафедра історичного краєзнавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	**Галузь знань:** 11 Математика і статистика **Спеціальність:** 111 Математика
Викладачі курсу	Лектор - Середяк Алла Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри; Керівники семінарських занять: Середяк А.В, Генега Р., Галайчук В., Рачковський, Гілевич І. – доценти кафдри.
Контактна інформація викладачів	alla.seredyak@lnu.edu.ua; roman.heneha@lnu.edu.ua; volodymyr.halaychuk@lnu.edu.ua; hryhorij.rachkovskyj@lnu.edu.ua; ihor.hilevych@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційних або семінарських занять (дистанційно в програмі Microsoft Teams, або в аудиторії, згідно розкладу)
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/department/istorychnoho-krajeznavstva
Інформація про курс	Дисципліна «Історія України» є нормативною навчальною дисципліною для спеціальності 111 Математика, яка викладається у першому семестрі в обсязі **3** кредитів ЄКТС.
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний фактографічний і теоретичний матеріал для отримання цілісної картини з історії України. Представлено перебіг основних подій політичного процесу, його діячів, соціально-економічні зміни, що відбулися на українських землях, основні етапи духовного і культурного життя українського суспільства, біографічні дані про видатних державних, політичних, військових діячів, представників духовенства, культури, освіти і науки, загальні тенденції розвитку українських земель.
Мета та цілі курсу	**Метою** вивчення нормативної дисципліни «Історія України» є: поглиблення знань в галузі вітчизняної історії, зокрема закономірностей виникнення і розвитку української нації та державності на території України, найсуттєвіших здобутків культури українського народу, його місця та ролі у контексті світової цивілізації. Набуті знання допоможуть студентам краще орієнтуватися у сучасних суспільно-політичних процесах, що відбуваються в Україні та адекватно визначати у них своє місце, сприятимуть формуванню політичної культури й гуманітарних цінностей. **Цілі курсу**: Учасники курсу повинні навчитися критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, аналізувати фактологічний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз, показати розуміння загальних тенденцій розвитку українських земель в умовах конкретної історичної епохи.

Література для вивчення дисципліни	*Яковенко Н.* Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. Вид. 4-тє, перероблене та розширене: Київ: Критика, 2009. *Грицак Я.* Нарис історії України: формування модерної української нації XIX−XX ст. 2−е видання.− Київ, 2019. Грицак Я. Подолати минуле. – Київ, 2022. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. - Харків, 2016. Мицик ю. Бажан О. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Видання друге. – Київ, 2020. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: Зб. документів і матеріалів. − Київ,Чернівці,2008. *Грушевський М.* Ілюстрована історія України. − Київ, 1990. *Грушевський М.* Історія України−Руси: В 11т., 12 кн. − Київ, 1991−1999. *Грушевський М.* Новий період історії України. −Київ, 1992. *Дорошенко Д.* Нарис історії України. −Львів, 1991. Історія українського селянства: Нариси в 2−х томах / Відп. ред. В. А. Смолій.− Київ, 2006.− Том 1−2. Історія України в особах: IX−XVIII ст. − Київ, 1993. Історія України в особах: XIX−XX ст. − Київ,1995. Історія України/Керівник авт. кол. Ю.Зайцев. − Львів, 1996.I *Підкова І., Шуст Р.* Довідник з історії України.− Київ,2001. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності / Інститут історії України НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса.− Київ, 2008. Історія України в особах: IX-XVIII ст. – К., 1993. *Лановик Б.Д., Лазарович М.В.* Історія України. Навчальний посібник.-К.,2006. *Полонська-Василенко Н.* Історія України. - Т.1.-К.,1992.
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Всього: 90 годин. Аудиторних занять 32 години, з них 16 годин лекцій,16 годин практичних занять. Самостійна робота: 58 годин.
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу його учасник буде <u>Знати:</u> перебіг основних подій політичного процесу, його діячів, соціально-економічні зміни, що відбулися на українських землях, основні етапи духовного і культурного життя українського суспільства, біографічні дані про видатних представників духовенства, культури, освіти і науки, загальні тенденції розвитку українських земель. <u>Вміти:</u> ▪ Визначати хронологічну послідовність історичних подій; хронологічно співвідносити процеси, які відбувалися на землях України із загальноєвропейськими тенденціями історичного руху. ▪ Показувати на історичній карті території розселення українців, територіальні зміни, що відбувалися, і співставляти їх із сучасними кордонами України.

	▪ Характеризувати політико-адміністративний устрій України на різних історичних етапах, форми та засади функціонування української державності. ▪ Визначати сутність української національної ідеї, причини розвитку та особливості українського національного та суспільно-політичного рухів у контексті націєтворчих процесів у Центрально-Східній Європі. ▪ Пояснювати економічні та соціальні процеси на території України, сутність переходу від традиційного до індустріального суспільства; називати основні риси модерного суспільства. ▪ Описувати та порівнювати становище українського населення та риси повсякденного життя українців на різних етапах історичного розвитку та у складі різних державних утворень. ▪ Описувати явища культурного та духовного життя; порівнювати ідеї та цінності минулого з сучасними державотворчими ідеями та культурними цінностями українців. ▪ Аналізувати економічну, політичну та культурну активність інших етносів/націй на території України; характеризувати міжнаціональні відносини та наводити приклади взаємодії між українським та іншими національними рухами на території України. ▪ Визначати місце та роль українців у складі Речі Посполитої, Російської імперії, Австрійської (Австро-Угорської) монархії, Радянського Союзу та інших політичних утворень, наводити приклади українського вкладу в буття цих держав. ▪ Визначати суспільну значущість історичних подій, тенденції розвитку українського суспільства, які домінували на різних історичних етапах, та причинно-наслідкові зв'язки. ▪ Шукати історичну інформацію та користуватися різними джерелами інформації (науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями та ін.). ▪ Критично оцінювати історичну інформацію та інтерпретувати її з урахуванням множинності підходів; формувати власну точку зору та представляти її в усній та писемній формі. У результаті вивчення курсу студенти набудуть таких **загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей:** ЗК-4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, такі письмово; ЗК-11 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); ЗК-14 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК-15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

	області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, та **програмних результатів навчання** (РН): РН-2 Розуміти правові, етичні та психологічні аспекти професійної діяльності; РН-25 Зберігати та примножувати цивілізаційні цінності і досягнення суспільства, знати правила ведення здорового способу життя і надання першої медичної допомоги.
Ключові слова	Україна, історія, державне будівництво, українська нація,
Формат курсу	Проведення лекцій і практичних занять очно і дистанційно, самостійна робота студента.
Підсумковий контроль	Іспит в письмовій формі.
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із курсу Історія України загальноосвітньої середньої школи, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентації, лекції, дискусії.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер
Форми і методи оцінювання	Під час семінарських занять оцінюються усні відповіді студентів, доповнення, захист рефератів, участь у дискусіях. Передбачено письмові самостійні роботи (дві впродовж семестру) в межах теми семінарського заняття. Після вивчення першого (від заснування Київської Русі до кінця XVIII ст.) та другого (від кінця XVIII до початку XXI ст.) змістових модулів студенти виконують підсумкове модульне завдання у вигляді тестів в системі MOODLE.
Критерії оцінювання	Оцінювання під час семінарських занять проводиться за 5-ти бальною шкалою. Доповідь на семінарі – від нуля (не готовий) до 5 балів. Модуль – 0-5 балів. Захист реферату – 0-5; письмова аудиторна робота – 0-5 балів; два суттєвих доповнення – 5 балів. Підсумковий бал за семестр обчислюється визначенням середнього арифметичного балу помноженого на коефіцієнт 10. Загальні результати нараховуються за наступним співвідношенням: практичні заняття – 50% семестрової оцінки, іспит – 50%. Максимальна кількість балів – 100. **Академічна доброчесність**. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодна форми академічної недоброчесності не толеруються.

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою

90 -100	A	Відмінно	Відмінно
81- 89	B	Дуже добре	Добре
71- 80	C	Добре	
61 -70	D	Задовільно	Задовільно
51 -60	E	Достатньо	
0 - 50	FX	Не достатньо	Незадовільно

Питання до екзамену

1. **Вступ. Державотворчі процеси в епоху раннього середньовіччя. Формування Руської держави у IX першій половині XI ст.**
2. На території якого племінного союзу слов'ян засновано м. Київ?
3. Вкажіть ім'я князя, що здійснив похід проти Візантії у 860 р.?
4. Вкажіть роки князювання Олега в Києві?
5. Який київський князь організував походи на Константинополь у 907 та 911 рр.?
6. За правління якого князя Русь підписала перші міжнародні договори?
7. Вкажіть роки князювання у Києві Ігоря у Києві.
8. На території якого племінного союзу слов'ян було вбито князя Ігоря?
9. Вкажіть роки князювання Ольги.
10. Хто з київських правителів Русі вперше запровадив елементи державного бюджету?
11. Як називався фіксований розмір данини, запроваджений у Київській Русі княгинею Ольгою?
12. Кого з київських князів видатний український історик Михайло Грушевський назвав "козаком на престолі"?
13. Хто з руських князів розгромив Хозарський каганат? До кого з київських князів бояри звернулися із доріканнями: "Ти, князю, чужої землі пильнуєш та шукаєш, а свою покинув..."?
14. Який київський князь хотів перенести столицю своєї держави в Переяславець на Дунаї?
15. Які кочові племена появилися у степових районах України після розгрому Хозарського каганату?
16. Який київський князь хотів перенести столицю своєї держави в Переяславець на Дунаї?
17. Коли відбулася битва під Доростолом?
18. Вкажіть роки князювання Володимира Великого в Києві.
19. Хто з київських князів відкрив язичницький пантеон богів?
20. У котрому році київський князь Володимир Великий прийняв християнство?
21. Який бог стояв на чолі пантеону слов'янських божеств запровадженого Володимиром Великим?
22. У якому місті київський князь Володимир Великий прийняв Християнство?
23. Вкажіть ім'я князя, що розпочав карбувати золоті та срібні монети?
24. У котрому році Володимир Великий приєднав до Київської держави Червенські міста
25. Уздовж яких річок було збудовано мережу оборонних споруд т.зв. "змійових" валів?
26. Вкажіть роки правління Ярослава Мудрого в Києві.
27. За правління якого київського князя укладено збірник законів «Руська правда»?
28. Кого з київських князів прийнято називати «тестем Європи»?
29. За правління якого князя був збудований Софійський собор?
30. Хто з київських князів відвоював у поляків т.зв. Червенські міста?
31. Хто з Рюриковичів протягом 1019 – 1036 рр. був співправителем Київської Русі разом з Ярославом Мудрим?
32. У котрому році було засновано Печерський монастир у Києві?
33. Які кочові племена населяли українські степи в другій половині XI ст.?
34. Дайте визначення термінів «полюддя», «данина», «урок», «погост», «златник», «язичництво», «сеньйорат».

35. **Політична трансформація Київської Русі у другій половині XI першій половині XIII століття.**
36. Коли в Києві правив син Ярослава Мудрого Всеволод?
37. Вкажіть роки правління князя Володимира Мономаха.
38. У котрому році проведено Любецький з'їзд руських князів?
39. Хто з руських князів був ініціатором скликання Любецького з'їзду князів?
40. У котрому році відбувся з'їзд князів біля Долобського озера, який ухвалив рішення про організацію спільного походу проти по ловців?
41. У період правління якого київського князя відбувся Любецький з'їзд князів?
42. Назвіть автора відомого твору стародавньої руської літератури "Повчання дітям".
43. Вкажіть назву збірника законів, автором якого є Володимир Мономах?
44. Який київський князь організував серію успішних походів проти половців?
45. Коли відбулася битва на річці Калці; хто брав у ній участь?
46. Проти кого виступили руські дружини в битві на р. Калка?

47. Хто очолював монголо-татарські війська у поході 1237 – 1241 х рр. на Русь?
48. У котрому році монголо-татарські війська захопили Київ?
49. Коли в літописі вперше згадується назва «Україна»?
50. У котрому році Київ зруйнував Андрій Боголюбський?
51. Як в часи Київської Русі називалися селяни, які потрапили в залежність за борг (позику)?
52. Які верстви населення в Київській Русі не володіли землею?
53. В котрому столітті було створено «Остромирове Євангеліє»?
54. Вкажіть ім'я відомого іконописця часів Київської Русі.
55. **Консолідація південно-західних руських земель. Утворення Галицько-Волинського князівства.**
56. Вкажіть ім'я князя, що правив у Галичині протягом 1153–1187 рр.?
57. Якого галицького князя згадує у своєму творі автор «Слова о полку Ігоревім»?
58. Хто з князів протягом 1199 – 1205 рр. правив у Галичині та Волині?
59. Вкажіть дату створення Галицько-Волинського князівства.
60. Хто вважається засновником Галицько-Волинського князівства?
61. Вкажіть роки князювання Данила Галицького.
62. У котрому році галицько-волинський Данило Романович здобув перемогу над польськими військами біля м. Ярослава?
63. У котрому році галицько-волинський князь Данило Романович здобув перемогу над тевтонцями під Дорогочином?
64. У котрому році коронувався галицько-волинський князь Данило Романович?
65. Які міста були засновані у період правління галицько-волинського у князя Данила Романовича?
66. Коли вперше згадується м. Львів?
67. Хто з князів протягом 1264 – 1301 рр. правив у Галичині та Волині?
68. **Державно правовий та політичний статус українських земель у XIV – першій половині XVI ст. Феномен українського козацтва.**
69. У котрому році відбулася битва на річці Сині Води?
70. У котрому столітті більшість українських земель увійшла до складу Великого князівства Литовського?
71. Коли відбулося повстання під проводом князя Михайла Глинського?
72. Вкажіть дату укладення Берестейської унії.
73. Дайте визначення понять «полемічна література», «магдебурзьке право», «магістрат»,
74. «церковне братство».
75. Вкажіть назву міста, де виникло перше церковне братство.
76. Вкажіть ім'я засновника українського книгодрукування.
77. В котрому році було видрукувано першу книгу в Україні?
78. В котрому році опубліковано «Острозьку Біблію»?
79. Вкажіть рік першої згадки слова "козак" у "Хроніці польській" М.Бєльського.
80. Коли було засновано першу Запорізьку Січ на о. Мала Хортиця?
81. Кого вважають засновником першої Запорізької Січі?
82. Яких козаків вважали реєстровими?
83. На боці яких держав воювали козаки в другій половині 16 – першій половині 17 ст.?
84. Вкажіть роки повстання під проводом К.Косинського.
85. Вкажіть роки повстання під проводом С. Наливайка.
86. Вкажіть роки гетьманування Петра Сагайдачного.
87. У котрому році козаки під проводом П. Сагайдачного здійснили похід на Кафу.
88. У котрому році відбулася битва під Цецорою?
89. У котрому році козаки на чолі з П. Сагайдачним взяли участь у битві під Хотином.
90. Вкажіть рік прийняття урядом Речі Посполитої "Ординації війська запорозького реєстрового
91. **Українська революція середини XVII ст.**
92. Вкажіть період історії Речі Посполитої, що отримав назву «золотого спокою».
93. Вкажіть роки української революції під проводом Б. Хмельницького?
94. У котрому році козацьке військо Б. Хмельницького перемогло військо Речі Посполитої під Жовтими Водами та Корсунем?У котрому році військо Б. Хмельницького вперше взяло в облогу Львів і захопило Високий замок?
95. Коли між козаками та Річчю Посполитою було підписано Зборівський договір?
96. Вкажіть назву договору, який передбачав поширення влади гетьмана на три воєводства: Київське, Чернігівське та Брацлавське.
97. Вкажіть назву договору, який передбачав козацький реєстр в розмірі 40 тис. козаків?
98. У котрому році відбулася битва під Берестечком?
99. Коли між козаками та Річчю Посполитою було підписано Білоцерківський договір?
100. Який договір негативно був оцінений козаками і спричинив повстання, жорстоко придушені за наказом Б. Хмельницького?
101. Коли відбулася битва під Батогом?
102. У котрому році відбулася Переяславська Рада, на якій було укладено військово-політичний союз між козацькою та московською державами.
103. Коли було підписано "Березневі статті "?

104. Кому належала вища законодавча влада в Українській козацько-гетьманській державі?
105. Хто був другою після гетьмана особою в уряді Української козацько-гетьманської держави?
106. Вкажіть дату укладення Віленського перемир'я.
107. Як оцінював Віленську угоду Б.Хмельницький: позитивно чи негативно? Руїна та подолання її наслідків. Україна в добу гетьмана Івана Мазепи.
108. Вкажіть роки гетьманування Івана Виговського.
109. У котрому році І.Виговський підписав з Річчю Посполитою Гадяцький договір?
110. Коли війська І.Виговського розгромили російські війська у битві під Конотопом?
111. В котрому році Українська гетьманська держава остаточно розкололася на два гетьманства?
112. Вкажіть роки гетьманування Петра Дорошенка.
113. Вкажіть країну, яка підтримувала П. Дорошенка у боротьбі з Московською державою та Річчю Посполитою.
114. В котрому році між Російською державою та Річчю Посполитою була укладена угода, яка вперше передбачала поділ Гетьманщини по Дніпру?
115. Кого з українських гетьманів сучасники називали "сонцем Руїни".
116. На які роки припадає період Руїни в Гетьманщині?
117. Коли Українська православна церква була підпорядкована Московському патріархатові?
118. Вкажіть назву і рік укладення договору, який остаточно закріпив поділ Гетьманщини по Дніпру?
119. Вкажіть роки гетьманування Івана Мазепи.
120. Вкажіть ім'я гетьмана, який отримав від Петра І орден Св. Андрія Первозванного, за його ж клопотанням отримав титул Князя Священної Римської Імперії, орден Білого орла від польського короля.
121. Коли відбулася Полтавська битва?
122. Коли російські війська зруйнували столицю Гетьманщини – Батурин?
123. Вкажіть ім'я гетьмана, який найбільше сприяв і фінансував розвиток освіти і культури в Гетьманщині.
124. У котрому році Києво-Могилянська колегія отримала статус академії?
125. Вкажіть ім'я гетьмана – автора першої Конституції України.
126. **Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії.**
127. Вкажіть роки, протягом яких Гетьманщиною управляла І Малоросійська колегія?
128. Вкажіть ім'я гетьмана арештованого і ув'язненого за наказом Петра І у Петропавловській фортеці, де він і помер.
129. Вкажіть ім'я гетьмана, який провів реформу Генерального суду, вперше за його правління було створено державний бюджет, ініціював створення комісії для укладання збірника законів.
130. Вкажіть роки гетьманування Д.Апостола.
131. Вкажіть роки правління Гетьманського уряду, на час відсутності посади гетьмана в Гетьманщині.
132. Вкажіть роки гетьманування Кирила Розумовського.
133. Вкажіть рік скасування інституту гетьманства в козацькій державі.
134. Вкажіть роки існування Нової (Підпільненської) Січі.
135. Вкажіть рік ліквідації Запорізької Січі за наказом Катерини ІІ.
136. Хто був останнім кошовим отаманом Запорізької Січі?
137. Вкажіть роки правління на Україні ІІ Малоросійської колегії.
138. У котрому році відбулося повстання гайдамаків, відоме в історії як "Коліївщина"?
139. Вкажіть регіони, де був поширений опришківський рух?
140. Вкажіть ім'я найбільш відомого лідера опришківського руху?
141. Кого з діячів української культури XVIII ст. стосуються такі слова: *"Світ мене ловив, але не спіймав?*"
142. Вкажіть імена відомих вам українських художників XVIII ст.
143. Вкажіть імена відомих вам українських композиторів XVIII ст.
144. Вкажіть ім'я відомого архітектора 18 ст. на західноукраїнських землях, будівничого Собору св. Юра у Львові.
145. Між якими державами були поділені українські землі, що належали до Речі Посполитої, наприкінці XVIII ст. (підкреслити правильну відповідь)
146. а) Росією та Річчю Посполитою б)Пруссією та Росією
147. в)Росією та Австрією
148. **Українське «національне відродження» в контексті європейської історії кінця XVIII першої половини XIX століть**
149. Коли Галичина була включена до складу Австрійської імперії ?
150. Яке місто Галичини стало на початку XIX ст. першим осередком українського національного відродження?
151. Хто є автором трактату „Відомість о руськім язиці"?
152. Хто є автором статті „Становище русинів в Галичині"?
153. Вкажіть роки діяльності «Руської Трійці», її учасників.
154. Назвіть місце видання альманаху „Русалка Дністровая".

155. Вкажіть назву першої української політичної організації в Галичині, створеної у 1848 р.
156. Підкресліть правильну відповідь. Головну Руську Раду після її створення очолив: а) Я.Головацький; б)Г.Яхимович; в)І.Вагилевич.
157. Вкажіть назву першої у Львові газети українською мовою
158. Коли ліквідовано панщину в Галичині?
159. Назвіть масонські ложі, що існували в Україні на початку XIX ст.
160. Як називалася масонська ложа, до якої входив І.Котляревський?
161. Хто очолював Південне товариство декабристів?
162. Вкажіть роки діяльності «Кирило-Мефодіївського товариства»?
163. Вкажіть основних учасників Кирило-Мефодіївського товариства.
164. Вкажіть основні програмні документи Кирило-Мефодіївського товариства
165. Хто є автором твору "Закон Божий. Книга буття українського народу"?
166. **Інституційний розвиток та ідейні основи українського руху в другій половині XIX століття**Вкажіть суспільно-політичні течії, які виникли у 60 х роках XIX ст. в Галичині.
167. Вкажіть назву течії, представники якої підкреслювали етнічну тотожність русинів Галичини і наддніпрянських українців
168. Коли виникла „Просвіта" і хто був першим її головою?
169. Коли створено Літературне товариство імені Т. Шевченка?
170. Як називався головний друкований орган галицьких народовців?
171. Вкажіть правильну відповідь. Політичною організацією народовців Галичини у 80 х рр. XIX ст. була: а) Руська Рада; б) Народна Рада; в) Галицько-руська матиця.
172. Вкажіть назву суспільно-політичної течії, які обстоювали думку про тотожність галицьких русинів з росіянами.
173. Як називався головний друкований орган галицьких москвофілів?
174. Назвіть засновників спортивно пожежних товариств „Січ" і „Сокіл".
175. Коли виникла Русько-українська радикальна партія?
176. Кого вважають засновниками першої політичної партії у Східній Галичині?
177. Автором якої книги є Юліан Бачинський?
178. Співзасновником якої партії був І.Франко у 1899 р?
179. Вкажіть період, протягом якого діяла «нова ера» у Східній Галичині.
180. Вкажіть дату створення кафедри історії у Львівському університеті та її очільника
181. Вкажіть роки існування гуртка «хлопоманів», його лідера.
182. Хто з українських громадсько-політичних діячів вважається ідеологом громадівського руху?
183. Вкажіть назву часопису, який видавали громадівці у Петербурзі.
184. Вкажіть період протягом якого виходив часопис «Основа»?
185. Коли видано Валуєвський циркуляр?
186. Вкажіть подію, що спричинила видання Валуєвського циркуляру.
187. Коли видано Емський указ?
188. Вкажіть назву документа, що забороняв ввозити з-за кордону книги українською мовою.
189. Вкажіть назву часопису, видання якого забороняв Емський указ.
190. Вкажіть одного з лідерів громадівського руху, який видавав часопис «Громада» в еміграції.
191. Вкажіть роки діяльності «Братства тарасівців».
192. **Модернізація українського суспільства на початку XX століття.**
193. Виберіть правильну відповідь: На початку XX ст.. до складу Австро-Угорщини входили такі українські етнічні території: а) Східна Галичина і Буковина, Підкарпатська Русь; б) територія Київської, Волинської, Полтавської, Харківської, Чернігівської, Катеринославської, Таврійської та Херсонської губернії; в) Східна та Західна Галичина і Буковина.
194. Вкажіть назву першої української політичної партії на Наддніпрянщині?
195. Як називалася перша українська політична партія на Наддніпрянщині, що стояла на засадах самостійності України?
196. Хто є автором праці „Самостійна Україна"?
197. Назвіть молодіжні патріотичні організації на західноукраїнських землях на початку XX ст.
198. Де відбувся найбільший селянський виступ в Україні у період російської революції 1905 1907 рр.: а) в Таврійській губернії, б) на Волині, в) Київщині, г) селі Великі Сорочинці на Полтавщині.
199. Як називався перший український часопис, що виходив на Наддніпрянщині?
200. У котрому році М. Січинський смертельно поранив намісника Галичини Анжея Потоцького?
201. У котрому році загинув студент львівського університету Адам Коцко?
202. Коли тривала Перша світова війна?
203. В результаті якої битви Російська армія захопила Східну Галичину, Буковину і частину Закарпаття?
204. Вкажіть назву адміністративної одиниці, створеної росіянами на окупованих восени 1914 року територіях.
205. *Вкажіть правильну відповідь.* Російська окупація Галичини тривала: а) з вересня 1914 р. по червень 1915 р.; б) з грудня 1914 р. по лютий 1916 р.; б) з червня 1915 р. по травень 1916 р.

206. Вкажіть дату створення політичними емігрантами із Наддніпрянщини Союзу Визволення України, його очільника.
207. Вкажіть назву політичної організації, створеної галицькими політиками у серпні 1914 р.
208. У складі якої армії перебував Легіон УСС?
209. Коли відбулася битва на горі Маківці"?
210. Коли відбулася битва на горі Лисоня?
211. Вкажіть назву політичної організації, яка ініціювала створення Легіону Українських Січових Стрільців.
212. Хто очолив Легіон Українських Січових Стрільців у серпні 1914 р?
213. Які цілі ставило перед собою ТУП: 1 самостійність, 2 – право на власний культурний розвиток українців у межах Російської імперії 3 не ставило конкретних цілей.
214. Вкажіть назву адміністративної одиниці, створеної росіянами на окупованих територіях у вересні 1914 р., її очільника.
215. Українська національна революція 1917–1920 рр. та пошуки оптимальних моделей її реалізації Українська Центральна Рада
216. Вкажіть дату створення Української Центральної Ради.
217. Хто очолив Українську Центральну Раду на момент її створення?
218. Назвіть найвпливовіші партії Центральної Ради?
219. Хто з відомих українських політиків очолив делегацію Української Центральної Ради до Петрограда в травні 1917 р?
220. Вкажіть гасло під яким проходила діяльність Центральної Ради протягом 1917 р.
221. Який документ оголошував автономію України у складі Російської держави: а) IУ Універсал Центральної Ради; б) спеціальний указ Тимчасового уряду; в) I Універсал Центральної Ради; в) Декрет більшовицького Раднаркому.
222. Вкажіть дату проголошення I Універсалу.
223. Хто очолив уряд Центральної Ради – Генеральний секретаріат?
224. Хто був Головним Отаманом Армії УНР?
225. Котрий універсал Центральної Ради призвів до збройного виступу «самостійників» 4 5 липня 1917 р.?
226. Котрим універсалом Центральна Рада висловила згоду на включення до її складу представників від національних менших: російської, польської та єврейської?
227. Який універсал Центральної Ради вперше проголосив програму соціально економічних реформ, демократичні свободи, зокрема скасував смертну кару?
228. Вкажіть назву документа, яким більшовицький Раднарком оголошував війну Центральній Раді?.
229. Вкажіть назву українського радянського уряду, створеного у Харкові у грудні 1917 р.
230. Хто був командувачем більшовицьких військ у битві під Крутами?
231. Хто командував українськими частинами у бою під Крутами?.
232. Котрий універсал Центральної Ради проголосив незалежність України?
233. Коли проголошено IV Універсал Центральної Ради?
234. *Підкресліть правильну відповідь.* Уряд УНР після відставки у січні 1918 р. В.Винниченка очолив а) Д.Дорошенко; б) В.Голубович; в)П.Скоропадський.Коли українська делегація підписала мирний договір з країнами Четверного союзу, який передбачав визнання самостійності України, допомогу німецьких та австрійських військ у боротьбі проти більшовицьких військ?
235. Який договір урегульовував вступ німецько-австрійських військ на територію УНР?
236. Які з вказаних подій відбулися за часів Центральної Ради?
    a. прийняття проекту Конституції України;
    b. Обрання М. Грушевського президентом;
    c. Створення Української Академії наук;
    d. битва під Мотовилівкою;
    e. Другий Зимовий похід.
237. Українська Держава
238. Вкажіть хронологічні рамки існування гетьманату П.Скоропадського
239. Назвіть керівників уряду за часів гетьманату П.Скоропадського.
240. У яких містах за гетьманату П.Скоропадського відкрито університети?
241. Повстання проти П. Скоропадського 14.11.1918 р. організували: а)анархісти на чолі з Н.Махном ;б) КП(б)У; в) Український Національний Союз; в) УВО; г)"Просвіта" (вкажіть правильну відповідь)
242. Між якими військами відбувся бій під Мотовилівкою 18.11.1918 р?
243. Які соціальні верстви населення підтримували режим П.Скоропадського: а) селяни, б) інтелігенція, в) промислово-фінансові кола та поміщики, г) робітники.
244. Хто з відомих українських науковців очолив Українську академію наук, створену в листопаді 1918 р.?
245. Які з вказаних подій відбулися за правління гетьмана Павла Скоропадського?
    a. Створення Української Центральної Ради;
    b. Створення Української Академії наук;
    c. Створення Української Академії мистецтв;
    d. Створення університетів в Києві та Кам'янці-Подільському;

246. Підписання Брестського мирного договору між Україною та країнами Четверного Союзу?
247. Директорія УНР
248. Вкажіть дату створення Директорії.
249. Назвіть членів Директорії УНР.
250. Вкажіть назву вищого законодавчого тимчасового органу влади у період Директорії УНР із функціями парламенту.
251. Хто із вказаних осіб очолив Директорію протягом листопада 1918 – лютого 1919 року?
252. 1) В. Винниченко 2) С. Петлюра, 3) М.Грушевський, 4) Ф. Швець, 5) Ф. Лизогуб.
253. Хто із вказаних осіб очолив Директорію з лютого 1919 року?
    a. В. Винниченко 2) С. Петлюра 3) Д. Дорошенко 4) Ф. Швець 5) Ф. Лизогуб.
254. Вкажіть дату проголошення акту злуки УНР та ЗУНР.
255. Яку назву отримала ЗУНР після об'єднання з УНР?
256. Підкресліть правильну відповідь. Об'єднана Армія УНР наприкінці липня 1919 р. розпочала наступ а) на Харків; б) на Київ і Одесу; в) на Львів і Тернопіль.
257. *Підкресліть правильну відповідь*: 30 серпня 1919 р. до Києва одночасно увійшли: а) Армія УНР і Червона армія; б)Армія УНР і Добровольча армія А.Денікіна; в) Армія Н.Махна і Червона армія;г) Польська армія та Армія УНР.
258. У котрому році Армія УНР опинилася у т.зв. «Трикутнику смерті»?
259. Коли відбувся Перший зимовий похід армії УНР?
260. Хто очолив Перший зимовий похід Армії УНР?
261. Яка угода між Польщею та УНР передбачала перехід до складу Польщі Східної Галичини, частини Волині, Холмщини, Лемківщини та Підляшшя?У котрому році відбувся другий зимовий похід Армії УНР?
262. Хто очолив другий зимовий похід Армії УНР?
263. На територію якої держави відступила Армія УНР після поразки у боротьбі з російськими більшовиками?
264. ЗУНР
265. Вкажіть хронологічні рамки існування ЗУНР
266. Як називався вищий законодавчий орган ЗУНР?.
267. Як називався вищий виконавчий орган ЗУНР?
268. Хто був першим головою уряду ЗУНР?
269. Хто із вказаних осіб очолив уряд ЗУНР – Державний секретаріат?
270. В. Винниченко, 2) Є. Петрушевич, 3) К. Левицький, 4) С. Петлюра, 5) М. Грушевський
271. Хто очолив уряд ЗУНР – Державний секретаріат у грудні 1918 – листопаді 1919 рр?
    1) В. Винниченко, 2) Є. Петрушевич, 3) К. Левицький, 4) С. Петлюра, 5) М. Грушевський, 6) С.Голубович.
272. Хто із вказаних осіб був обраний президентом ЗУНР?
    a. В. Винниченко, 2) Є. Петрушевич, 3) К. Левицький, 4) С. Петлюра, 5) М. Грушевський.
273. Назвіть почергово міста, де перебував уряд ЗУНР після втрати Львова.
274. Назвіть імена трьох командувачів українських військ у Львові під час листопадових боїв з польськими частинами у листопаді 1918 р.?
275. Назвіть командувачів Української Галицької армії.
276. Коли відбулася Чортківська наступальна операція Галицької Армії?
277. В котрому році Антанта вирішила тимчасово передати Східну Галичину під владу Польщі?
278. Хто з українських політиків ініціював Варшавську угоду 1920 р.? 1) В. Винниченко, 2) Є. Петрушевич, 3) К. Левицький, 4) С. Петлюра, 5) М. Грушевський.
279. Які українські етнічні території були включені до Польщі за Ризьким мирним договором?
280. Коли територію Галичини було офіційно визнано частиною Польської держави?
281. Національно-визвольний рух в Україні 20-х 80-х років XX ст.: еволюція світоглядних концепцій, форм та методів діяльності
282. До складу яких держав належали українські етнічні території у міжвоєнний період? Українські землі в складі СРСР.
283. Коли підписано Договір та Декларацію про утворення СРСР?
284. Коли Україна входила до складу СРСР?
285. Яку економічну політику проводили більшовики у 1919 1921 рр.?
286. В котрому році більшовики почали втілення НЕПу?
287. Яка економічна політика більшовиків передбачала заміну продрозкладки на продподаток, дозвіл створювати кооперативи, дозвіл товарно-грошових відносин?
288. Вкажіть характерні ознаки Нової економічної політики.
289. Вкажіть хронологічні рамки політики „українізації".
290. Назвіть діячів, які втілювали в життя політику „українізації".
291. Вкажіть характерні ознаки політики «українізації».

292. Вкажіть ім’я особи, яка у 1926 р. розкритикував кадрову політику радянського керівництва, яка суперечила раніше задекларованим обіцянкам призначати на керівні посади вихідців з українців.
293. Вкажіть ім’я особи, яка у 1928 р. на сторінках журналу «Більшовик України» критикували економічну політику керівництва СРСР щодо УРСР.
294. Вкажіть ім'я іноземного кореспондента, який вперше дав обширний матеріал про голодомор в Україні 1932 1933 рр.
295. Кому належить гасло «Геть від Москви!»Поясніть термін «націонал-комунізм»
296. Назвіть відомих діячів більшовицької партії, які безпосередньо виконували вказівки Й.Сталіна по організації голодомору в Україні 1932 1933 рр.
297. Вкажіть роки голодоморів, що пережила Україна у ХХ ст.
298. Вкажіть дату проведення судового процесу «Шахтинська справа».
299. Вкажіть дату проведення сфабрикованого судового процесу «Спілки визволення України».
300. Коли Румунія окупувала Бессарабію та Північну Буковину?
301. До якої держави належала Північна Буковина і Бессарабія у період між світовими війнами?
302. Коли Північну Буковину і Бессарабію було приєднано до УРСР?
303. Коли утворено УВО і хто її очолив?
304. Які цілі ставила УВО? 1) автономію України у складі СРСР, 2)самостійність і соборність України, 3) автономію Західної України у складі Польщі, 4) відновлення ЗУНР.
305. Хто став ідеологом українського інтегрального націоналізму у міжвоєнний період?
306. В яких роках у Львові діяв Український таємний університет?
307. Коли було утворено УНДО?
308. Назвіть діячів УНДО ?
309. Як називалася найвпливовіша легальна українська партія в Західній Україні у міжвоєнний період?
310. Друкованим органом якої із західноукраїнських політичних партій у міжвоєнний період була газета «Діло»?
311. Які політичні партії Західної України міжвоєнного періоду займали прорадянські позиції
312. Де загинув С.Петлюра і хто вчинив на нього замах?
313. Вкажіть рік виникнення ОУН, її лідера.
314. Поясніть термін «політика пацифікації».
315. Коли і де проводилася політика „пацифікації” ?
316. Над діячами якої української політичної організації відбувався Варшавський судовий процес 1935 р.?
317. Коли відбувся розкол в ОУН і на які угруповання?
318. Хто очолював Організацію Українських Націоналістів з 1929 по 1938 р.?
319. Де загинув Є.Коновалець і хто вчинив на нього замах?
320. Який договір передбачав передачу Закарпаття після І світової війни Чехословаччині?
321. Вкажіть дату проголошення незалежності Карпатської України.
322. У якому місті перебувала столиця Карпатської України?
323. Хто був президентом Карпатської України
324. Вкажіть назву армії Карпатської України, хто був її комендантом?
325. Між якими військами відбулася битва на Красному полі у березні 1939 р?
326. Коли територія Закарпаття була приєднана до УРСР?
327. За яким договором Закарпаття було передано Чехо-Словаччині?
328. Війська якої країни у 1939 р. окупували територію Карпатської України ?
329. Хто очолив УГКЦ після смерті митрополита Андрея Шептицького?
330. Назвіть відомі вам західноукраїнські політичні партії міжвоєнного періоду.
331. Назвіть провідних діячів ОУН міжвоєнного періоду.
332. Коли ВУЦВК прийняв постанову про забезпечення рівноправності мов і допомогу розвиткові української мови в УСРР?
333. ІІ Світова війна
334. Коли підписано пакт Молотов-Ріббентропа?
335. Вкажіть назву документу, що передбачав поділ Східної Європи на сфери впливу між СРСР та Німеччиною.Коли Червона армія перейшла радянсько-польський кордон і вступила на територію Західної України (місяць, рік).
336. Вкажіть прізвище командувача Українського фронту, під керівництвом якого, війська СРСР у вересні 1939 р. вступили на територію Західної України.
337. У котрому році Народні Збори Західної України прийняли рішення про входження цієї території до складу УРСР?
338. Коли Західну Україну включено до СРСР?
339. З котрого року Львівський університет носить ім’я Івана Франка?
340. Коли Німеччина напала на СРСР?
341. Як називався німецький план нападу на СРСР?
342. Де і коли на території України відбулася найбільша танкова битва в період радянсько- німецької війни?
343. У якому місті і коли діячі ОУН проголосили Акт відновлення Української держави?
344. Хто з діячів ОУН (р)проголосив Акт відновлення Української держави?
345. Хто очолював Українське державне правління, створене у Львові 30.06.1941 р.

346. Хто з радянських командирів у травні 1943 р. очолив т.зв. Карпатський партизанський рейд в тилу німецьких військ?
347. На які окупаційні зони була поділена Україна у 1941 1944 рр.?
348. Коли нацисти розпочали масово знищувати українське мирне населення в урочищі Бабин Яр?
349. Як називався нацистський план перетворення українських земель на колоніальний придаток Третього Райху?
350. До складу якої окупаційної зони, під час Другої світової війни, входило м. Київ?
351. До складу якої окупаційної зони, під час Другої світової війни, входило м. Одеса?
352. До складу якої окупаційної зони, під час Другої світової війни, входила територія Східної Галичини?
353. До складу якої окупаційної зони, під час Другої світової війни, входило м. Львів?
354. Назвіть місця масового знищення нацистами цивільного населення та військовиків на території Львова.
355. Хто очолював рейхскомісаріат «Україна»?
356. Назвіть місця масового знищення нацистами населення України в роки Другої світової війни.
357. Хто очолив український збройний загін «Нахтігаль»?
358. Хто очолював збройне формування „Поліська Січ”?
359. Вкажіть рік, що вважається роком утворення УПА.
360. Хто був Головним Командиром УПА в 1943 1950 рр.?
361. Як називався парламент воюючої України, створений у 1944 р.?
362. Як називалася українська військова частина, що діяла в складі військ СС і у 1943 р. воювала проти Червоної армії?
363. Назвіть командирів найбільших радянських партизанських загонів, що діяли на території України в період Другої світової війни
364. У котрому році війська Червоної армії провели Корсунь Шевченківську наступальну операцію?
365. Коли війська Червоної армії остаточно ліквідували угруповання німецьких військ у Криму?
366. Вкажіть рік проведення радянським режимом депортації кримських татар?
367. Назвіть нацистські концтабори, що існували у Львові в 1941 1944 рр.
368. Коли Червона армія звільнила від німецьких військ Київ?
369. Коли Львів був звільнений Червоною армією від німецьких військ?
370. *Вкажіть правильну відповідь*. Гітлерівські війська вигнано з території України у: а)жовтні 1944 р.; б)листопаді 1944 р. ; в) грудні 1944 р.
371. Коли Україна стала членом ООН?
372. Хто очолював делегацію УРСР під час церемонії підписання Статуту ООН у Сан- Франциско?
373. Вкажіть рік загибелі командувача УПА Р.Шухевича?
374. Хто очолив УПА після загибелі Р.Шухевича?
375. Україна після ІІ Світової війни
376. Вкажіть рік проведення операції "Вісла"?
377. У котрому році Крим було передано Україні (УРСР)
378. Вкажіть дату ліквідації Греко-Католицької Церкви в Галичині
379. Коли більшовицький режим ліквідував УГКЦ у Закарпатті?
380. Вкажіть період діяльності Української робітничо-селянської спілки.
381. Хто очолював Українську робітничо-селянську спілку?
382. Вкажіть автора твору «Сповідь у камері смертників».
383. Назвіть основних діячів „шістдесятників”.
384. Коли відбулася „перша хвиля” арештів учасників руху шістдесятників?
385. Хто є автором праці "Інтернаціоналізм чи русифікація"?
386. У котрому році створена праця "Інтернаціоналізм чи русифікація"?
387. Вкажіть дату проведення «другої хвилі» арештів українських дисидентів.
388. Коли утворилася Українська Гельсінська Група і хто її очолював ?
389. Назвіть основні течії дисидентського руху в Україні
390. Як називався самвидавний журнал дисидентів ?
391. Вкажіть роки перебування М.Хрущова на посаді першого секретаря ЦК КПРС.
392. Дайте визначення терміну “десталінізація”.
393. Коли загинув С.Бандера і хто вчинив на нього замах?
394. Вкажіть дату проведення ХХ з’їзду КПРС, на якому М. Хрущов виступив з критикою Й. Сталіна.
395. Хто з українських компартійних діячів стримував русифікаторську політику Москви в Україні у 60-х початку 70-х рр. ХХ ст.: а) В.Щербицький, б) П.Шелест, в) М.Скрипник, г) В.Івашко.
396. Коли сталася катастрофа на Чорнобильській АЕС?
397. Хто був останнім президентом еміграційного уряду УНР?
398. Дайте визначення терміну “дисиденти”.
399. Хто очолив Українську Гельсінську групу?
400. Як називалася правозахисна організація українських дисидентів?
401. Вкажіть публікацію В’ячеслава Чорновола, у якій засуджувалися репресії над українською інтелігенцією у 1965 1966 рр.
402. Автором якої відомої книги є П.Шелест?

	403. Дайте визначення терміну „перебудова” та вкажіть її хронологічні рамки. **404. Українське державотворення в умовах незалежності** 405. Коли було ухвалено Декларацію про державний суверенітет України? 406. Вкажіть дату проведення голодування студентів з вимогою не допустити підписання нового союзного договору, відставки голови Верховної Ради УРСР Кравчука Л. та голови Ради Міністрів В. Масола. 407. Вкажіть дату проголошення незалежності України. 408. Які події стали поштовхом до проголошення незалежності України? 409. Вкажіть офіційну назву України на момент проголошення її незалежності. 410. *Вкажіть правильну відповідь*. Останнім кроком юридичного оформленням державної незалежності України став: а) всесоюзний референдум 17 березня 1991 р.; б)Акт проголошення незалежності України; в) всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. 411. Назвіть країни, які першими визнали незалежність України. 412. Яка держава першою визнала незалежність України у 1991 р.?Хто став першим прем’єр-міністром незалежної України? 413. Коли прийнято закони, що визначали національну символіку України? 414. Коли Леонід Кравчук був Президентом України? 415. Коли Україна вступила до Ради Європи? 416. Коли була прийнята Конституція незалежної України? 417. В котрому році в Україні в обіг введено гривню? 418. Кого було обрано Президентом України у 1999 р.? 419. Коли відбулася «помаранчева революція»? 420. Кого обрано президентом у 2005 р? 421. Скільки депутатів згідно з Конституцією України налічує Верховна Рада? 422. Вкажіть роки президентських виборів в Україні і президентів. 423. Хто є режисером фільму «Молитва за гетьмана Мазепу»? 424. Як називається програма співробітництва Україна НАТО? 425. Вкажіть ім’я третього президента України, роки його президентства. 426. Вкажіть дату анексії Російською Федерацією Криму?
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години
		Змістовий модуль 1	
1. Вступ. Державотворчі процеси в епоху раннього середньовіччя. Формування Руської держави у IX - першій половині XI ст.	лекція	*Баран В.* Давні слов’яни. − Київ,1998 /Україна крізь віки.− Т.3. *Грушевський М.* Звичайна схема «руської» історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства // Вивід прав України. Львів, 1992. Давня історія України: В 3 т..− Т.1,2.− Київ,1997−1998. Літопис Руський. За Іпатським списком / Переклад Л.Махновця.− Київ,1989.	6 (2/4)
2. Політична трансформація Київської Русі у другій половині XI - першій половині XIII століття.	Семінарське заняття	*Войтович Л.В.* Князівські династії Східної Європи (кінець IX - початок XVI ст.). Склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження. -Львів, 2000. *Войтович Л.В.* Княжа доба на Русі: портрети еліти. - Біла Церква, 2006.	8 (2/6)

		Давня історія України: У 2 кн. /П.Толочко (кер. авт. кол.), Д.Козак, С.Крижицький та ін. -К.,1995. *Котляр М. Ф.* Як і чому настала роздробленість на Русі (XII−XIII ст.).− Київ,1998 //НАН України. Ін−т історії України. Історичні зошити. *Котляр М.* Данило Галицький. Біографічний нарис.− Київ,2002. *Крип'якевич І.* Галицько-Волинське князівство. − К., 1984.	
3. Державно-правовий та політичний статус українських земель у XIV–першій половині XVI ст. Феномен українського козацтва	Лекція	Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995. *Ґудзяк Б.* Криза і реформа: Київська митрополія, Царгородський патріархат і ґенеза Берестейської унії / переклад з англ. Марії Габлевич, під ред. Олега Турія.− Львів: Інститут історії Церкви Львівської Богословської академії, 2000. Герасимчук В. Матеріали до історії козаччини XVII ст. - Львів,1994. Меріме П. Українські козаки. Б.Хмельницький. - Львів,1992. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі.- К.,1993. Володарі Гетьманської булави: Історичні портрети. - К.,1995. Голобуцький В. Запорозьке козацтво.-К.,1994. Щербак В.О. Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV- середина XVII ст. – К.,2000.	8 (2/6)
4. Суспільно-політичний феномен українського козацтва	Семінарське заняття	Володарі Гетьманської булави: Історичні портрети. - К.,1995. Голобуцький В. Запорозьке козацтво.-К.,1994. Щербак В.О. Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. – К.,2000. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків: У 3 т. – К.,1990-1991.	6 (2/4)
5. Українська революція середини XVII ст.	Лекція	Герасимчук В. Матеріали до історії козаччини XVII ст.− Львів,1994. Документи Богдана Хмельницького (1648− 1657) / Упорядники І.Крип'якевич та І.Бутич. − Київ,1961.	6 (2/4)

		Універсали Богдана Хмельницького 1648−1657.− Київ,1998. Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995. *Крип'якевич І.* Богдан Хмельницький. − Львів, 1990. *Смолій В., Степанков* С. Богдан Хмельницький. − Київ, 1995.	
6. Руїна та подолання її наслідків. Україна в добу гетьмана Івана Мазепи.	Семінарське заняття	Військові кампанії доби гетьмана Івана Мазепи в документах /Упорядник С.Павленко.− Київ,2007. Універсали Івана Мазепи 1687−1709.− Львів,2002. *Борщак І., Мартель Р.* Іван Мазепа. Життя й пориви великого гетьмана. Київ, 1991. Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа та його доба /ред. Л.Винар.− Нью-Йорк,Київ,Львів,2001. *Субтельний О.* Мазепинці. − Київ, 1994.	6 (2/4)
7. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії.	Лекція	Мельник Л. Г. Політична історія Гетьманщини ХУІІІ ст. у документах і матеріалах: Навч. посібник.− Київ,1997. Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995. *Гуржій* О. Українська козацька держава в другій половині XVIII ст.: кордони, населення, право. − К., 1996. *Когут З.* Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760− 1830.− Київ, 1996.	6 (2/4)
8. Інституційний розвиток та ідейні основи українського національного руху наприкінці XVIII -XIX ст.	Семінарське заняття	**Змістовий модуль 2** Кирило-Мефодіївське товариство: У 3 т. / АН УРСР. Археограф. комісія та ін.; упоряд. М. І. Бутич, І. І. Глизь, О. О. Франко; редкол.: П. С. Сохань (голов. ред.) та ін.− Київ, 1990.− Т. 1−3.Літопис нескореної України. Документи, матеріали, спогади.− Кн.1.− Львів,1993;− Кн.2.− Львів,1997; − Кн. 3.− Львів,2002. *Гудь Б.* Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів XIX− першої половини XX століть.− Львів,2006.	8 (2/6)

		Заярнюк А. Ідіоми емансипації. «Визвольні» проєкти і галицьке село в середині XIX століття.− Київ, 2007. *Кирчів Р. Ф.* Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської трійці» / АН УРСР. Львівське відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. − Київ, 1990. *Когут З.* Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760− 1830.− Київ, 1996. *Крижановська О. О.* Поміщицькі селяни Правобережної України у 30− 50− х роках XIX ст. (умови життя, суспільно− політичний світогляд, соціальний темперамент) / НАН України. Інститут історії України.− Київ, 2008. *Круглашов А.* Драма інтелектуала: політичні ідеї Михайла Драгоманова.− Чернівці, 2000. *Нахлік Є.* Доля − Los − Судьба: Шевченко і польські та російські романтики.− Львів, 2003. *Нахлік Є. К.* Пантелеймон Куліш: Особистість, письменник, мислитель: У 2 т. / НАН України. Львівське відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Літературознавчі студії». Вип. 11/12.− Київ, 2007.− Т. 1: Життя Пантелеймона Куліша: Наукова біографія; Т. 2: Світогляд і творчість Пантелеймона Куліша. *Сарбей В. Г.* Національне відродження України.− Київ, 1999.− [Україна крізь віки.− Том 9]. *Світленко С. І.* Народництво в Наддніпрянській Україні 60− 80-х років XIX століття: Теоретичні проблеми джерелознавства та історії.− Дніпропетровськ, 1999. *Сухий О.* Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно− політичному житті галицьких українців у XIX столітті).− Львів, 2003.	

9. Модернізація українського суспільства на початку ХХ ст.	Лекція, семінарське заняття	Українські політичні партії кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Програмові і довідкові матеріали / Упорядники В.Ф.Шевченко та ін.– Київ,1993. *Гудь Б.* Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів ХІХ– першої половини ХХ століть.– Львів,2006. Історія січових стрільців. – Київ, 1992. *Качараба С., Рожик М.* Українська еміграція. Еміграційний рух зі Східної Галичини та Північної Буковини у 1890– 1914 рр.– Львів, 1995. *Лазарович М.* Легіон Українських січових стрільців.– Тернопіль,2005. *Присяжнюк Ю. П.* Українське селянство Наддніпрянської України: соціоментальна історія другої половини ХІХ – початку ХХ ст.– Черкаси, 2007.	8 (4/4)
10. Українська національна революція 1917-1920 рр. (Період УНР Центральної Ради та Гетьманату)	Лекція	Українська Центральна Рада: Документи і матеріали: У 2 т. – Київ,1996–1997. *Верига В.*Визвольні змагання в Україні 1914– 1923 рр. У 2 т. – Львів,1998. *Голубко В.* Армія Української Народної Республіки. Утворення та боротьба за державу 1917– 1918.– Львів,1997. *Реєнт О.* Павло Скоропадський.– Київ,2003.	4 (2/2)
11. Українська національна революція 1917-1920 рр.(ЗУНР, УНР періоду Директорії)	Семінарське заняття	*Верига В.* Визвольні змагання в Україні 1914– 1923 рр. У 2 т. – Львів,1998. *Литвин М., Науменко К.* Історія ЗУНР. – Львів, 1995. *Сергійчук В.* Симон Петлюра.– Київ, 2009.	4 (2/2)
12. Національно-визвольний рух в Україні 20-х – 80- х рр.. ХХ ст. :еволюція світоглядних концепцій та методів діяльності (Український визвольний рух у міжвоєнний період)	Лекція, семінарське заняття	Великий голод в Україні 1932–1933 років: У 4 т.– Київ,2008. Голод 1921–1923 років на Україні: Зб. документів і матеріалів.– Київ,1993. Документи і матеріали з історії Організації українських націоналістів. – Київ,2004. Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932– 1933 років в Україні в документах ГПУ–НКВД.– Київ,2008.	8 (4/4)

		Баран В., Токарський В. Україна: західні землі:1939−1941.− Львів,2009. *Білас І.* Репресивно-каральна система в Україні. 1917− 1953. Кн. 1− 2. Київ,1994. *Вегеш М.* Карпатська Україна (1938-1939).− Ужгород, 1993. *В'ятрович В, Забілий Р., Деревяний І., Содоль П.* Українська повстанська армія. Історія нескорених.− Львів,2008. *Гудь Б.* Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів XIX− першої половини XX століть.− Львів,2006. *Коваль М.* Україна: 1939− 1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. −Київ, 1995. *Косик В.* Україна і Німеччина у 2-й світовій війні. − Париж; Нью- Йорк; Львів, 1993. *Кульчицький С.* Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919− 1928). − Київ, 1996. *Кульчицький С.* Ціна «великого перелому». − К., 1991. *Кульчицький С.* 1933: трагедія голоду. − К., 1989. *Шаповал Ю.* Україна 20−50−х років. − Київ, 1993.	
13. Національно-визвольний рух в Україні 20-х – 80- х рр.. XX ст :еволюція світоглядних концепцій та методів діяльності.	Лекція	Акція «Вісла».Документи.− Львів,1997. *Сергійчук В.І.* Десять буремних літ: західноукраїнські землі у 1944−1953 рр.: нові документи.− Київ,1998. *Сергійчук В.* ОУН−УПА в роки війни: Нові документи і матеріали. Київ, 1996. Український правозахисний рух: Документи й матеріали київської української громадської групи сприянню виконанню Гельсінських угод. − Торонто, Балтимор,1979. *Баран В.*Україна після Сталіна: нарис історії 1953−1985.− Львів,1992. *Білас І.* Репресивно-каральна система в Україні. 1917− 1953. Кн. 1− 2. Київ,1994. *Воронов І., Пилявець Ю.* Голод 1946−1947 рр.− Київ, 1991.	6 (2/4)

		Гунчак Т. Україна: перша половина XX століття: Нариси політичної історії. − Київ, 1993. *Зайцев Ю.* Дисиденти: опозиційний рух 60−80−х рр. // Сторінки історії України. − Львів,1992. *Шаповал Ю.* Україна 20−50−х років. − Київ, 1993.	
14. Українське державотворення в умовах незалежності	Семінарське заняття	Конституція України. – К. 1996. Майдан. Від першої особи.45 історій Революції гідності. – К.,2015. Усна історія російсько-української війни 2014-2016. Вип.2. –К.,2016. Гай-Нижник П.П. Росія проти України (1990-2016): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. – К.,2017. Економічний розвиток національного господарства України: особливості та моделі в умовах постіндустріального суспільства : монографія / О. В. Пирог ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. Зовнішня політика України в умовах глобалізації 1991-2003. Анотована історична хроніка міжнародних відносин. /Відп.ред. С.В.Віднянський – К.,2004. Коріненко П.С.,Терещенко В.Д., Бармак М.В. Курс лекцій з історії України у 4-х частинах.- Ч.4.- Тернопіль,2007.- 400 с. Кульчицький С. В. Помаранчева революція / Інститут історії України НАН України. - К.: Генеза, 2005. Литвин В.М. Україна на зламі тисячоліть (1991-2000рр.).- К.,2000. Литвин В. Україна – 2004. Події, документи, факти: В 3-х томах - К.,2005. Малик Я.Й., Вол Б.Д.,Занько Ю.С. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі. - Львів,2007. Нариси з історії дипломатії України. – К.,2001.-736 с.	6 (2/4)

		Політична історія України XX ст. / Голова ред. колегії І.Ф.Курас: У 6-ти томах.- Т.6.-К.,2006. Революція Гідності 2013-2014 рр. та агресія Росії проти України: наук.-метод. матеріали за заг. ред. Павла Полянського. - Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. Чура В. Руйнація компартійної влади на західноукраїнських землях наприкінці 80-х – початку 90-х років XX століття. -0 Львів,2013. Яневський Д. Хроніка „Помаранчевої” революції. - К.,2005.	